

Есіңде ме, формула ?

Төле би

10

20

30

Қазыбек би

10

20

30

Әйтеке би

10

20

30

Тәле білдің білтеке білдің бағасына айтқан үш кәсіп әдеті.

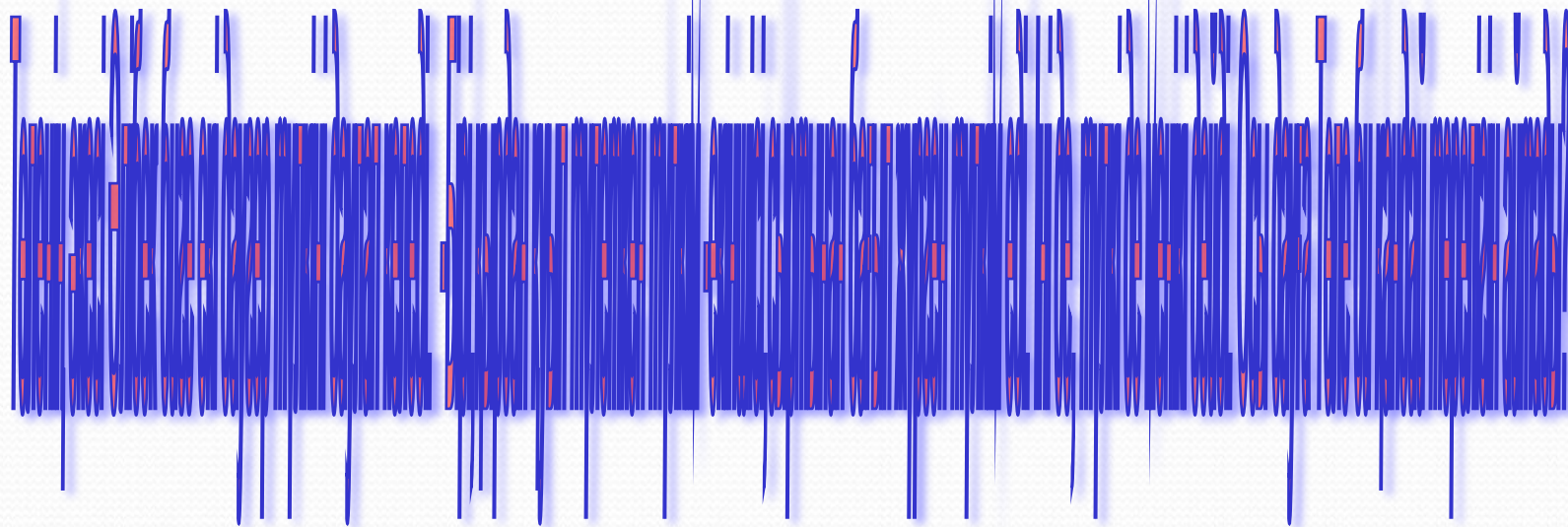
жауапты тексеру

ұяшық таңдау

**Жігіт адамға басты
кесір-еріншектік.**

**Ортаншы кесір-ұйқышылдық,
Кенже кесір-тілазарлық.**

ұяшық таңдау

жауапты тексеру

ұяшық таңдау

**-Түлкі арлан болса сенікі,-дейді,
«қырдан қуып келдім» деген жігітке.
-Ұрғашысы болса сенікі,-дейді, «ін
менікі» деген жігітке.
Түлкінің ұланы түз,ұрғашысы ін
Сақтайды депті.**

ұяшық таңдау

Бір үйдің бағасы болма, Көп үйдің санасы бол.
Бір елдің атасы болма, Бар елдің санасы бол.

Жаңбыр жаумаса жер жетім, Басшы болмаса ел жетім...

жауапты тексеру

ұяшық таңдау

**Бір тонның жағасы болма,
Көп қолдың ағасы бол
Атақты ақ деп бағала,
Қараны деп қара қарала.
Өзегің талса өзен бойын жағала,
Басыңа іс түссе көпшілікті сағала.**

**Ұқпасқа айтқан сөз жетім,
Көре алмаған көз жетім.**

ұяшық таңдау

Бәйге жарысында бір құла ат озып келеді.Екі жігіт сол атты даулап келед.

Бірі:-Мынау менің тай күнінде жоғалтқан бәсірем дейді.Бәйгеге қосып тұрған жігіт:

-Жоқ,бұл менің өзімнің құла биемнен туған қасқам деп,жеңістік бермейді.

Қазыбек би осы дауға қандай төрелік айтады?

Қазыбектің Төле биге айтқан жұмбағы:

Алысыңыз қандай?,Тәттіңіз қандай?

Несиеніз өне ме?

жауапты тексеру

ұяшық таңдау

Көгендеулі тұрған екі қозыны ағытып әкеледі.

Екі жігітке өріске барып, осы екі қозының енесін тауып әкелуді бұйырады.

Ат қосқан жігіт қозысын салса, әлгі әкелген саулығы алмайды. Ал, «тай күнінде жоғалтқан бәсірем» жігіт қозыны саулыққа салса, саулық оны иіскелеп, емізеді.

Алысы-көз жанары, тәттісі-ұйқы, несиесі-қ-ұл-қыздары.

ұяшық таңдау

Қонтайшы:

-Әуелде не бар?, Ортасында не бар?, Ақырында не бар?

-Аспан мен жердің арасы қаншалық жол?

-Батыс пен шығыстың арасы қаншалық жол?

жауапты тексеру

ұяшық таңдау

Қазыбектің жауабы:

-Арға мінәжат етілсе, барға қанағат етілсе, әуелінде-ынтымақ, ортасында-береке, артында-шүкірлік.

-Аспан мен жердің арасы бір-ақ шақырым жер. Күн күркірі шақырым жерден естіліп, кемпірқосақ аспан мен жерді табыстырып кетеді.

-Батыс пен шығыстың арасы күншілік жер. Күн шығыстан шығып күншілік жер жүріп ұясына батады.

ұяшық таңдау

**Малдан малдың несі
артық
Бір-ақ асым еті артық.**

**Тату болса, ағайын жақын
Ақылшы болса, апайың
жақын.**

жауапты тексеру

ұяшық таңдау

**Бауырмал болса,інің жақын,
Инабатты болса,келінің жақын**

**Алдыңа тартқан адал асын,
Қимас жақын-қарындасың.
Адал болса,досың жақын,
Еркелейтін немерең жақын,
Өз ұрпағың шөберең жақын,
Жан серігің жас кезіңнен
Бәрінен де әйелің жақын.**

ұяшық таңдау

Ұлы жүздің бір жігітіне атастырып қойған орта жүздің бір қызы арғынның жігітімен қашып кетеді. Онымен қоса бірінің-бірі жылқысын барымталап кетеді. Екі жақтың кісілері Төле би мен Қазыбекке жүгінеді. Қазыбек:

-Аға болып алдымнан туасың,
Барымталап жылқымды қуасың-
десе, Төле би оған:

Артымнан ерген еркемсің,
Ағаңның көзі тірісінде
Жеңгенді неге ертесің? деп өкпе артады.
Әйтеке екі жақты қалай бітімге келтіреді.

жауапты тексеру

ұяшық таңдау

-Ашу деген ағын су,
Алдын ашсаң арқырар.
Ақыл деген дария,
Алдын тоссаң тоқырар.
Кісі бірге туыспау керек,
Туысқан соң қуыспау керек.
Сөз қуған бәлеге, жол қуған
Олжаға жолығады.
Төле, сен жылқысын қайыр,
Қазыбек сен жесірін қайыр.

ұяшық таңдау

Әз Тәуке хан «Жеті жарғыны»

қабылдағаннан кейін

билерді сынамақшы болып, былай дейді:

**-Дауға билік айтқанда, алдымен жасы
үлкеннің бастауы, жасы кішінің қоштауы
жөн бе, әлде кіші бастап, жасы үлкеннің
қоштауы жөн бе?**

Әйтеке бидің жауабы?

жауапты тексеру

ұяшық таңдау

**«Ағасы келсе, ардақтап атын
байлағандай, қонағы
келсе, құрметтеп жайланғандай,
тындырымды інісі болса, көңілі
жай болып, ағаның алар тынысы
болса, інінің міндеті басқару,
ағаның реті бас бағу емес пе?» -
деген екен.**

ұяшық таңдау

**Суалмайтын суат жоқ,
Тартылмайтын бұлақ жоқ.**

Асқар тау сенде бір мін бар,

.....

Тасқын су сенде бір мін бар,

.....

Билер, сендерде бір мін бар.

жауапты тексеру

ұяшық таңдау

Тамыры суда болса да,
Уақтысы жеткенде,
Құрамайтын құрақ жоқ.
Дүние деген фани бұл,
Панасы жоқ, тұрақ жоқ.
Баласы жоқта мият жоқ.
Бәрінен де сол қиын
Түнде жанған шырақ жоқ,
Артта қалған тұяқ жоқ

ұяшық таңдау

Дүние неге сүйенеді?

Үмітке.

Көздің көрмесі бола ма?

Қабағын

Шам жарығы қайда түспейді?

Түбіне.

Болат пышақ нені кеспейді?

Өз сабын.

The image shows a wooden desk with several stacks of books. In the foreground, two books are open, their pages fanned out. The background is filled with more stacks of books, some with green covers. The lighting is warm, highlighting the texture of the paper and the wood of the desk.

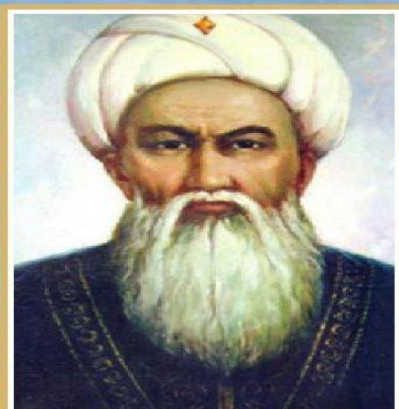
Ең арзан не?

Ең қымбат не?

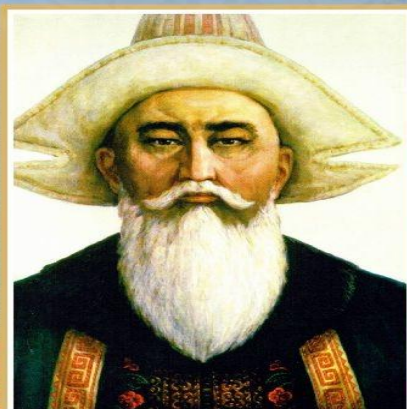
Ең алыс не?

Ең жақын не?

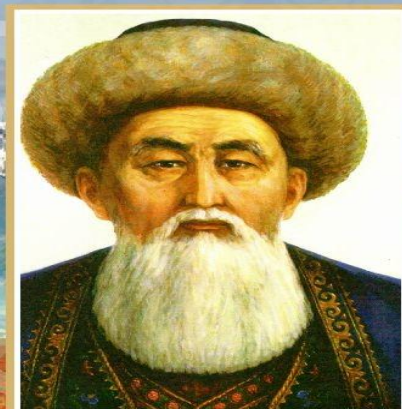
Дауасыз не?

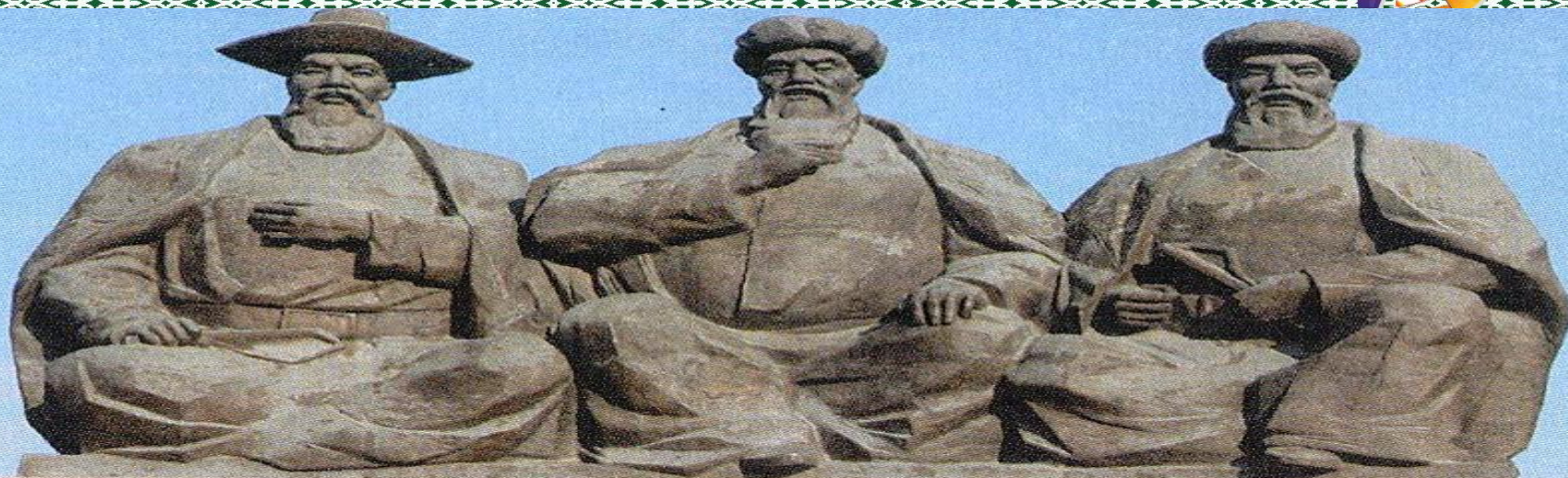
Төле би

Қазыбек би

Әйтеке би

ҚАЗЫБЕК БИ

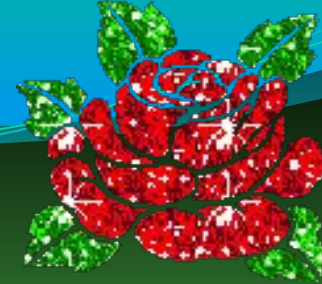
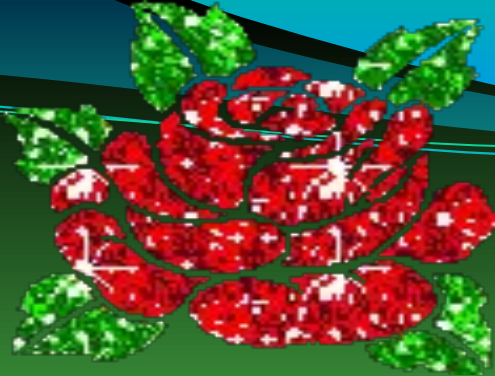
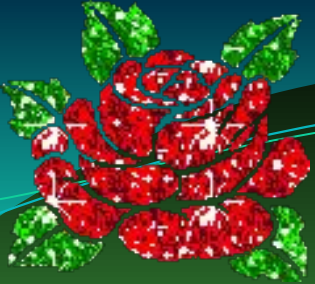
ТӨЛЕ БИ

ӘЙТЕКІ БИ

**Білім мен байлықты
салыстыр.**

Не жетім?

Бір адамның ғұмыры қанша уақыт?

“Түбегинин ет кадегине жанарынын сезини-үткөн барытын”

В.Кычанов

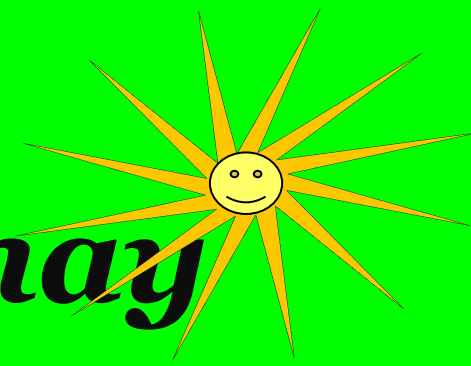

Топқа бөлу:

1-топ: Алма

2-топ: Банан

Қорытындылау

- *Дәстүрлі сабақ пен жаңа форматтағы сабақтың айырмашылығы қандай?
- *Сіздер үшін жаңа форматтағы сабақтың ҚМЖ –ның тиімді жағы болды ма?
- *Қалыптастырушы бағамен бағаламай бірден жиынтық бағамен бағалап тастасам қалай болар еді?
- *Кері байланыс беру сізге қолайлы ма?

Земин қойын тыңдағаннардыңызға ПАХИМЕТ!